

Hvor kommer inspirationen fra?

Krageungen

I 1991 udskrev forlaget Høst & Søn en konkurrence om den bedste børne- eller ungdomsbog ... en konkurrence, som jeg ikke havde tænkt mig at deltage i. Jeg var lige blevet færdig med ungdomsbogen "Piletina", og jeg var, som altid når jeg har afsluttet en bog, fuldstændig tom i hovedet.

Indtil en varm septembereften hvor jeg sad på min terrasse. Mens et stjernesked trak en lysende stribe hen over himlen, fik jeg ideen til at skrive en bog om et barn, der er fuldstændig alene i verden ... uden familie, uden venner, uden naboer. Og bogen skulle så handle om, hvad det barn ville gøre.

Men jeg havde svært ved at se, hvordan handlingen skulle kunne foregå i Danmark i nutiden. Intet barn kan være fuldstændig alene her.

Så var det, jeg kom i tanke om et øde sted ved en lille vig, hvor jeg engang sov to nætter i en hængekøje af fiskenet i et ubeboet hus. Det sted, hvor jeg første gang så vilde geder og sæler i fri natur, og hvor der ikke var andre lyde end bækkens rislen, bølgerne mod stranden og vindens susen.

Her kunne bogen begynde ... i en tid, som var helt dens egen. Her kunne jeg lade en pige bo alene sammen med sin bedstemor; jeg kunne lade bedstemoren dø, og så kunne historien gå i gang.

Jeg besluttede, at jeg ville deltage i konkurrencen. Og samtidig besluttede jeg, at jeg ville skrive en bog, som kunne have været min egen yndlingsbog, da jeg var 12 år gammel.

Jeg fik manuskriptet færdig til tiden; jeg vandt ikke konkurrencen, men jeg fik udgivet Krageungen og senere de tre andre bøger i den serie, som det endte med at blive.

Serien

Da jeg var færdig med Krageungen, kunne jeg mærke, at jeg slet ikke var færdig med at skrive om de personer og det univers, jeg havde skabt. Og her stødte jeg hovedet mod en mur.

Jeg kunne selvfølgelig vælge at skrive videre om Krageungen, om Unna, som hun bliver kaldt i slutningen af bogen. Jeg kunne lade tiden gå og lade hende blive ældre og ældre. På den anden side havde jeg jo aftalt med mig selv at skrive en bog, som kunne have været min egen yndlingsbog, da jeg var 12. Og dengang kunne jeg bedst lide at læse om nogen på min egen alder. Jeg elskede bøgerne om Laura fra "Det lille hus i den store skov" af Laura Ingalls Wilder. Men jeg syntes, det var kedeligt at læse om hende, da hun blev

voksen og forelsket og skolelærer.

Så var det, jeg fik idéen til at lade hver bog have sin egen hovedperson. I "Krageungen" havde jeg været så heldig at lade Unna træffe en pige, som var yngre, end hun selv var, nemlig Eidi. Hun blev så hovedperson i den næste bog, og Unna blev en af bipersonerne.

I "Eidi" lader jeg Eidi møde drengen Tink, og han bliver den næste hovedperson, mens Eidi træder ind i bipersonernes række.

Den sidste hovedperson havde jeg med fra første bog, nemlig lille Dåp, hvis rigtige navn er Alek.

Jeg havde ikke på forhånd lagt mig fast på, hvor mange bøger der skulle være i serien. Når jeg valgte at stoppe med Alek, var det, fordi jeg opdagede, at jeg alt for ofte var ved at gentage mig selv, når jeg beskrev Kragevig og landskabet rundt om den. Serien måtte ikke ende med at blive udvandet; jeg ønskede, at den sidste bog skulle være mindst lige så god som den første.

Hvordan jeg fandt Kragevig

I sommeren 1979 var jeg på cykeltur i Skotland med en veninde. Vi havde en liste med over steder, hvor man kunne overnatte, og det var den, som førte os til det, der senere blev til Kragevig.

På listen stod en adresse ude på en af øerne langs Skotlands vestkyst. Vi tog chancen og den sidste færge derud. Der var ikke mange, der skulle i land, kun et par biler som hurtigt forsvandt, og så var vi alene tilbage på den landevej, som førte fra færgelejet ind over øen.

Store tågebanker drev hen over vandet og landet, indimellem åbnede der sig et hul i skyerne, som et øjeblik lod det disede sollys stå i en søjle, indtil hullet lukkede sig igen.

De vilde kaniner zigzaggede over vejen, som vi fulgte frem til en lille, hvidkalket by, der lå ned til en turkis lagune. Små klippeøer adskilte bugten fra havet, og det milde kystklima tillod et par palmer at dyppe tæerne i vandkanten. Der herskede ingen tvivl: Her ville vi være.

Men den stakkels kvinde, som havde sat sin adresse på listen, blev frygtelig flov, da vi fandt frem til hende. For det hus, som hun og hendes mand var ved at få bygget, og hvor de ville få plads til feriegæster, var ikke færdigt endnu. Så hun fik os indlogeret hos naboen. To nætter kunne vi bo i gæsteværelset, så kom der familiebesøg, og vi måtte rykke ud igen. Vi var bare slet ikke parate til at forlade vores ø endnu.

Vi havde fået fortalt, at der før anden verdenskrig havde boet 2.000 mennesker på øen, og nu var der kun 200 tilbage, og så var det jeg tænkte, at et eller andet sted på den 56 km lange ø måtte der stå et hus tomt.

Det gjorde der. Vores to værtinder havde aldrig selv været der, men de kunne fortælle, at hvis vi cyklede 36 km ud ad vejen, ville vi komme til en mandshøj klippe. Der skulle vi stille cyklerne og så følge en lille sti mod vest. Når vi havde gået et par timer, ville vi komme til et tomt hus, der stod åbent for spejdere og vandringsfolk.

Vi pakkede proviant og soveposer og drog af sted, og takket været de gummistøvler, som vores venlige værtsfolk havde lånt os, nåede vi tørskoede gennem lavningerne og stod til sidst på en bakkekam og så ud over et sted, der så sådan ud:

"Ved en lille vig, hvor en bæk løb ud i havet, lå tre huse. Det vil sige, det ene var ikke et hus mere. Det var en ruin, kun det nederste af murene stod tilbage.

Det andet hus var også ubeboet. Der var hul i taget, og regn og vand havde skuret kalken af, så man kunne se de grå, tilhuggede sten, det var bygget af.

Det tredje hus lå helt nede ved vandet. Det var hvidt med en skorsten ved hver gavl ..."

Sådan begynder romanen om Krageungen. Vigen fandt jeg på øen Jura. Jeg har kun været der den ene gang for snart meget længe siden.

Research

Det univers, jeg skabte omkring den lille skotske vig, "Kragevig" som jeg kaldte den, var fiktivt. Det var noget, jeg selv fandt på. Men selv i et fiktivt univers er der regler at overholde. Får er nu engang får, og fisk er fisk, og eftersom jeg ikke vidste ret meget om nogen af delene, var der nok at gå i gang med.

Man kan læse sig til meget: Hvordan man holder får, klipper dem, karter og spinder ulden. Men hvordan dyrene ser ud i øjnene,

må man selv kigge efter for at kunne beskrive, hvordan blikket så ud hos Krageungens lille, brune får, da det druknede i mosen.

Da jeg skulle beskrive, hvordan Rossan arbejder sammen med sin hund, Glennie, havde jeg allerede set, hvordan en australsk hyrdehund i virkeligheden arbejder med får.

Jeg havde også samlet muslinger og drivtømmer og smagt strandkål, så til de to første bøger i serien havde jeg ikke de store problemer med research. Men da jeg skulle i gang med den tredje bog, kom jeg på arbejde.

I den møder drengen Tink en fortrukket stødder, Burd, der er god til mange ting, bl.a. lærer han Tink at fiske. Men det er svært at beskrive, hvordan nogen lærer noget, når man ikke selv ved en pind om det.

Jeg fandt en turistguide til Shetlandsøerne, hvor forfatteren, James R. Nicolson, helt kort kommer ind på fåreavl og fiskeri, og bag i bogen kunne jeg se, at han også havde skrevet en bog, der hedder "Traditional life in Shetland".

Den viste sig at være en guldgrube. Ved at læse den fik jeg sat mig godt og grundigt ind i linefiskeri, som er den metode Burd oplærer Tink i, og jeg fik en masse gode idéer.

Når Eidi skal bevise, hvor utroligt god hun er til at spinde og strikke, og gør det ved at trække et sjal gennem en fingerring, så er det noget, jeg har fra den bog. Det samme med lyset i kraniet i "Alek".

På Shetlandsøerne satte man juleaften en prås i kraniet fra et får, i "Alek" sender det med, at de bruger kraniet fra Aleks gamle hest.

Men det, jeg har skrevet, er ikke historiske romaner fra Shetlandsøerne i slutningen af attenhundretallet. Jeg har ingen herremænd med, og jeg har ingen kristen tro med, ja, der er slet ikke nogen gud i bøgerne. Det er med til at flytte serien langt væk fra et sted og en tid, hvor folk var meget kuede og meget religiøse.

Bøgerne er ren fiktion, hvor jeg med arme og ben har stjålet og ladet mig inspirere af alt, hvad jeg er kommet i nærheden af.